

Inhoudsopgave

Lijst gebruikte afkortingen	IX
Voorwoord	XIII
1. Inleiding	1
1.1. Het gaat ergens over.	1
1.2. Regulatory affairs – technical compliance	2
1.3. Een functioneel rechtsgebied	3
1.4. Bronnen van het levensmiddelenrecht.	4
1.5. Plan van behandeling	6
2. Geschiedenis van het levensmiddelenrecht	9
2.1. Nederlandse geschiedenis	9
2.2. Europese geschiedenis.	11
2.3. Implementatie in Nederland	15
2.4. Mondiale geschiedenis	16
2.5. Stand van zaken	17
2.6. Vooruitzicht.	18
3. De mensenrechtelijke dimensie van het levensmiddelenrecht	19
3.1. Bill of Rights	19
3.2. Het recht op adequate voeding	19
3.3. Overheidsplichten.	20
3.4. Het recht op voeding in Nederland	22
3.5. Recht op voeding en het levensmiddelenrecht.	23
4. Internationaal levensmiddelenrecht	25
4.1. Handel en geschillenbeslechting.	25
4.2. Codex Alimentarius	26
4.3. Crisis management	27
4.4. Internationaal levensmiddelenrecht	28
5. Een kader voor systematische analyse van het levensmiddelenrecht	29
5.1. Structuur	29
5.2. Normadressaten: ABC van het levensmiddelenrecht	32
5.2.1. Autoriteiten.	32
5.2.2. Bedrijven	33
5.2.3. Consumenten	34
5.3. Hoofdonderwerpen van het levensmiddelenrecht	35
6. Beginselen en begrippen	37
6.1. Inleiding	37
6.2. Doel van levensmiddelenrecht.	37
6.3. Risicoanalyse en voorzorg.	38

6.4.	Het begrip levensmiddel	40
6.5.	Verantwoordelijkheid	43
7.	Voedselveiligheid: concept	45
7.1.	Materiële voedselveiligheid	45
7.2.	Algemeen concept.	46
7.3.	De aard en de toestand van het product.	47
7.4.	Specifieke normstelling ten aanzien van de aard van het product	47
7.5.	Specifieke normstelling ten aanzien van de toestand van het product	49
7.6.	Materiële voedselveiligheid in schema	49
8.	Voedselveiligheid: Ingrediënten	51
8.1.	Inleiding	51
8.2.	Additieven	51
8.3.	Voedingssupplementen en verrijkte levensmiddelen	55
8.4.	Genetisch gemodificeerde organismen.	56
8.5.	Nieuwe levensmiddelen	57
8.6.	Toelatingsvereisten in het algemeen	59
	8.6.1. Overeenkomsten en verschillen	59
	8.6.2. Nut en noodzaak	60
9.	Voedselveiligheidslimieten	63
9.1.	Voedselvervuiling	63
9.2.	Toxiciteitsbeoordeling	63
9.3.	Chemie limieten	65
9.4.	Microbiologie	66
9.5.	Vaststelling van limieten.	66
9.6.	Microbiologische limieten.	67
9.7.	Levensmiddelenrecht in cijfers	69
10.	Voedselveiligheid: Proceseisen	71
10.1.	Inleiding	71
10.2.	Voorkomen: hygiëne	71
	10.2.1. Voorvereisten	72
	10.2.2. HACCP	72
	10.2.3. Hygiëne codes	74
10.3.	Voorbereid zijn: traceerbaarheid	74
10.4.	Voorval verhelpen: recall en melding	75
11.	Voedselinformatierecht	79
11.1.	Verplichte aanduidingen: etikettering	79
	11.1.1. Aanduiding.	81
	11.1.2. Ingrediëntenlijst	81
	11.1.3. Allergenendeclaratie	82
	11.1.4. Vermelding van onbedoelde aanwezigheid van allergenen.	82
	11.1.5. KWID	83
	11.1.6. Netto hoeveelheid	84

11.1.7.	Houdbaarheidsdatum.	84
11.1.8.	Bijzondere bewaar- of gebruiksvorschriften	85
11.1.9.	NAW-gegevens	85
11.1.10.	Herkomst.	85
11.1.11.	Gebruiksaanwijzing.	85
11.1.12.	Alcoholpercentage	85
11.1.13.	Voedingswaardevermelding.	85
11.2.	Beschermde aanduidingen.	86
11.3.	Gereguleerde beweringen: voedings- en gezondheidsclaims.	87
11.4.	Verboden beweringen: medische claims	89
11.5.	Duurzaamheidsclaims	90
11.6.	Reclame.	93
11.6.1.	Verbod op misleidende reclame.	93
11.6.2.	Nederlandse Reclame Code.	94
12.	Handhaving van het levensmiddelenrecht.	97
12.1.	Verantwoordelijkheid	97
12.2.	Verordening betreffende officiële controles	97
12.3.	Bevoegde autoriteiten	98
12.4.	Delegatie	99
12.5.	Toezicht.	99
12.5.1.	Medewerkingsplicht	100
12.5.2.	Verslaglegging	100
12.6.	Handhavingsmaatregelen	101
12.7.	Herstelsancties	101
12.8.	Bestraffende sancties	103
12.9.	Importcontrole	104
12.10.	Rechtsbescherming en rechtsmiddelverwijzing	105
12.11.	Internationale samenwerking	105
12.12.	RASFF/IMSOC.	106
12.13.	Noodmaatregelen	107
12.14.	Handhavingsmaatregelen van de Unie.	107
12.15.	Tweedelijnsaudits	108
12.16.	Audits in derde landen	109
12.17.	Controles uit derde landen	111
12.18.	Europeanisering.	111
13.	Civiele aansprakelijkheid	113
13.1.	Aansprakelijkheid uit overeenkomst.	113
13.1.1.	Wanprestatie	114
13.1.2.	Non-conformiteit.	115
13.2.	Buitencontractuele aansprakelijkheid	116
13.2.1.	Productaansprakelijkheid	116
13.2.2.	Onrechtmatige daad	120
14.	Privaat levensmiddelenrecht	123
14.1.	Private voedselveiligheidsstandaarden	123

14.2.	Duurzaamheidsstandaarden	124
14.3.	Religieuze standaarden	124
14.4.	Het mechanisme van privaat levensmiddelenrecht.	125
14.5.	Reclame Code Commissie.	126
14.6.	Publiekrechtelijke relevantie.	127
15.	Ten slotte	129
15.1.	Enkele aanbevelingen ter kennismaking met de wereld van het levensmiddelenrecht	129
15.1.1.	NVLR	129
15.1.2.	EFLA.	129
15.1.3.	Belgische vereniging voor voedselrecht	130
15.1.4.	European Institute for Food Law	130
15.1.5.	Food Law Academy.	130
15.1.6.	FIAN.	130
15.1.7.	FairFood	131
15.1.8.	Foodwatch	131
15.1.9.	HoA	131
15.1.10.	EWFC	131
15.1.11.	GHI	131
15.1.12.	Voedselbank	131
15.1.13.	Academia	132
15.1.14.	Levensmiddelenrecht en agrarisch recht.	132
15.1.15.	Literatuursuggesties.	133
15.2.	Kortom	134
	Trefwoorden	135